

Технологія кормів і кормових добавок

УДК 636.5:612.015.3

Ю.П. Бігун

Вінницький державний аграрний університет

ВПЛИВ ФІТОКОМПОЗИЦІЇ “ВІТААЛЬМЕНДА” НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

В статті наведені результати проведених досліджень з використання фітокомпозиції "Вітаальменда" в раціонах курчат-бройлерів. Використання в раціонах курчат-бройлерів фітокомпозиції "Вітаальменда" в кількості 0,5 мл на 1 кг живої маси позитивно впливає на збільшення середньодобових приростів живої маси, забійний вихід і збереженість молодняка. Забійна маса курчат другої дослідної групи перевищувала контрольну на 76,26 г. Вихід м'яса становить 68,90 %, або на 2,1 % більше, ніж у контролі.

Постановка проблеми

Сучасне промислове птахівництво – високотехнологічна, наукоємна та економічно ефективна галузь тваринництва. Подальший цілеспрямований розвиток, зокрема м'ясного птахівництва, в умовах ринкової економіки потребує забезпечення в першу чергу здоров'я та високої життєздатності бройлерних стад. Однією з найважливіших проблем сучасного птахівництва є питання, що пов'язане з розробкою заходів профілактики захворювання птиці в умовах промислового птахівництва. Жодні заходи лікування та імунопрофілактики окремих захворювань не можуть бути повноцінними, якщо не вирішені питання боротьби зі стаціонарною інфекцією, з одного боку, і, з другого, з підвищенням неспецифічної резистентності організму як фактора, що стабілізує здоров'я курчат і при цьому підвищує їх продуктивність [1, 2]. Серед різноманітних і відповідальних заходів підвищення життєздатності молодняка птахів є профілактика можливого занесення інфекційних захворювань, підвищення імунітету за рахунок включення до раціону годівлі різноманітних фітокомпозицій на основі лікарських рослин.

Екстракт із лікарських рослин завдяки своєму оригінальному складу багатий на біологічно активні речовини, глікозиди, вуглеводи, макро- і мікроелементи і тому може слугувати, завдяки позитивному впливу на здоров'я, активатором резервів й адаптаційних можливостей організму [3].

Тому вивчення питання підвищення імунітету птахів, їх збереженості за рахунок включення до раціону різноманітних фітокомпозицій з лікарських рослин є актуальним.

Матеріал і методика досліджень

Дослідження проводилися на кафедрі мікробіології і технології переробки Вінницького державного аграрного університету на курчатах-бройлерах кросу “Бройлер-6”.

Умови утримання й годівлі всіх груп були однакові і відповідали нормам. За принципом аналогів були відібрані 3 групи здорових курчат по 100 голів у кожній. Всі дослідні групи курчат одержували фітокомпозицію “Вітаальменда” протягом 50 днів, починаючи з 1-денного віку згідно зі схемою, що наведена у таблиці 1.

Таблиця 1. Схема проведення досліджень

Група	Кількість голів	Схема годівлі	
		підготовчий період (10 днів)	обліковий період (50 днів)
I – контрольна	100	ОР	ОР (основний раціон)
II – дослідна	100	ОР	ОР + “Вітаальменда” (0,5 мл на 1 кг живої маси)
III – дослідна	100	ОР	ОР + “Вітаальменда” (0,8 мл на 1 кг живої маси)

Фітокомпозицію “Вітаальменда” розроблено групою вчених виробничої фірми “Фітотаум”. Настанову з застосування даного препарату затверджено 12.09.1996 р. за № 215076331.001-94.

До складу спиртового настою фітокомпозиції “Вітаальменда” входить 17 лікарських рослин. Завдяки такій підібраній композиції “Вітаальменда” належить до біологічно активного продукту лікувально-профілактичної дії, що дуже важливо для курчат-бройлерів у ранньому віці.

Курчат зважували індивідуально 1 раз на декаду; визначали живу масу, середньодобовий приріст, валовий приріст, збереженість. Забійні якості тушок курчат-бройлерів визначали відповідно до ГОСТу 18292-85 “Птица сільськогосподарська для убоя” та ГОСТом 25391-82 “Мясо цыплят-бройлеров”.

Отримані результати досліджень обробляли біометрично згідно з “Методическими разработками к практическим занятиям по биометрии” за П.Е. Ладаном (1974) з використанням комп’ютерної програми Excel.

Результати досліджень

Результати досліджень динаміки середньодобових приростів живої маси курчат-бройлерів при включенні в раціон годівлі фітокомпозиції “Вітаальменда” у кількості 0,5 і 0,8 мл на 1 кг живої маси наведені у таблиці 2.

Таблиця 2. Динаміка живої маси курчат-бройлерів при згодовуванні фітокомпозиції “Вітаальменда” ($M \pm m$, $n = 100$)

Вік, дн.	Група					
	I – контрольна		II – дослідна		III – дослідна	
	г	%	г	%	г	%
1	40,54±0,44	100	40,28±0,44	99,35	40,50±0,10	100,0
10	79,27±0,36	100	82,56±0,55	104,35	80,70±0,19	101,90
20	315,28±0,95	100	333,49±1,21	105,64	328,60±0,29	104,20
30	888,08±2,40	100	917,43±0,69	103,39	905,40±0,72	101,95
50	1581,15±4,75	100	1629,61±1,53	103,1	1590,00±2,00	100,56

Результати досліджень свідчать про те, що включення фітокомпозиції “Вітаальменда” до раціону курчат-бройлерів позитивно впливає на ріст та розвиток птахів. Так включення до раціону курчат 0,5 мл фітокомпозиції (II дослідна група) на 1 кг живої маси сприяло збільшенню середньодобових приростів за першу декаду на 4,35 %, або 2,71 г; за другу – на 5,64 %, або 18,01 г; за третю – на 3,39 %, або 29,35 г; за четверту та п’яту декади – на 3,1 %, або 48,46 г, порівняно з контрольною групою. Позитивні результати по середньодобових приростах відмічені й у курчат III дослідної групи, які отримували по 0,8 мл на 1 кг живої маси фітокомпозиції “Вітаальменда”.

Середньодобові прирости у курчат-бройлерів дослідної групи перевищували контрольні за першу декаду на 1,9 %, четверту і п’яту – на 0,56 % відповідно. Необхідно зазначити, що великої різниці за середньодобовими приростами в останній декаді не спостерігали. При цьому відмічали добрий апетит, активізацію рухів та підвищену життєздатність.

Пік продуктивності курчат-бройлерів у досліді припадав на період з 10-го по 30-й день, оскільки в цей період відбувається інтенсивний ріст

бройлерів за рахунок підвищеного теплоутворення, швидкого оперення й збільшення потреби у кормах. Починаючи з 31-го й по 50-й день швидкість росту стає більш-менш постійною. Це пов'язано, у першу чергу, з тим, що у курчат закінчується ріст первинного пір'я, закріплюються умовні рефлекси на годівлю, виробляється звичка до корму і навколишньої обстановки.

Показники впливу фітокомпозиції "Вітаальменда" на збереженість курчат-бройлерів наведені у таблиці 3.

Таблиця 3. Збереженість курчат-бройлерів

Показник	Група		
	I – контрольна	II – дослідна	III – дослідна
Кількість голів при постановці на дослід	100	100	100
Кількість голів у кінці досліду	92	100	94
Збереженість, %	92	100	94

Дані таблиці 3 свідчать про те, що у II дослідній групі відмічена висока життєздатність курчат (100 %), тоді як у I контрольній групі вісім курчат загинуло, була відмічена їх кволість та зниження апетиту.

Добрим здоров'ям й апетитом відрізнялись курчата-бройлери III дослідної групи, які одержували 0,8 мл фітокомпозиції "Вітаальменда" у розрахунку на 1 кг живої маси.

Отже, фітокомпозиція "Вітаальменда" позитивно впливає на здоров'я і збереженість курчат-бройлерів.

Показники продуктивності курчат-бройлерів наведені в таблиці 4.

Таблиця 4. Показники продуктивності курчат-бройлерів
50-денного віку

Показник	Група		
	I – контрольна	II – дослідна	III – дослідна
Збереженість, %	92	100	94
Жива маса 1 гол, г	1581,15	1629,61	1590,00
Забійна маса 1 гол, кг	1318,68	1394,94	1347,20
Вихід м'яса, %	66,80	68,90	67,70

Результати досліджень впливу фітокомпозиції “Вітаальменда” на показники продуктивності свідчать про її позитивний вплив на забійну масу і вихід м’яса.

Забійна маса курчат II дослідної групи перевищувала контрольну на 76,26 г.

Вихід м’яса становить 68,90 %, або на 2,1 % більше, ніж у контролі. Незначне збільшення забійної маси відмічено і в III групі (більше на 28,48 г проти контролю).

Збільшення виходу м’яса від курчат дослідних груп підтверджує позитивний вплив фітокомпозиції “Вітаальменда” на показники продуктивності. Забійна маса курчат II дослідної групи перевищувала контрольну на 76,26 г.

Висновки

Включення до раціону курчат-бройлерів фітокомпозиції “Вітаальменда” у кількості 0,5 г на 1 кг живої маси позитивно впливає на продуктивність курчат, їх збереженість та забійний вихід. Додавання 0,5 мл фітокомпозиції (II дослідна група) на 1 кг живої маси до раціону курчат-бройлерів сприяло збільшенню середньодобових приростів за першу декаду на 4,35 %, або 2,71 г; за другу – на 5,64 %, або 18,01 г; за третю – на 3,39 %, або 29,35 г; за четверту і п’яту – на 3,1 %, або 48,46 г, порівняно з контрольною групою.

Література

1. Байдевятов А.Б., Ольховик Л.А. та ін. Вплив мікробіозу на збереженість та живу масу курчат // Птахівництво. – 1984. – Вип. 32. – С. 55–60.
2. Слюсар П.М., Сергеев В.А., Ященко А.П. Производство бройлеров. – К.: Урожай, 1981. – 141 с.
3. Соколов В.Д., Андреева Н.А., Касьяненко Е.Ф. и др. Применение иммуномодуляторов в птицеводстве // Тез. докл. к I межвуз. науч.-практ. конф. “Новые фармакологические средства в ветеринарии.” – Л., 1989. – С. 63–64.